

De budgettaire en economische effecten van het concept verkiezingsprogramma van BBB¹

Belangrijkste bevindingen van de analyse van het conceptverkiezingsprogramma:

- Het verkiezingsprogramma van BBB bevat geen budgettaire paragraaf en gaat niet in op een beoogd begrotingstekort in de komende kabinetsperiode.
- Het verkiezingsprogramma betekent een netto verhoging van overheidsuitgaven van 5 mld euro.
- Het verkiezingsprogramma betekent een lastenverlichting van 2 mld euro. De grootste lastenverlichting betreft de verlaging van de btw op groente en fruit.
- Het overheidstekort komt door het verkiezingsprogramma tenminste 7 mld euro hoger uit dan in het basispad. Het verkiezingsprogramma van BBB vergroot het tekort met 0,6% bbp tot 4,5% bbp.
- Veel maatregelen in het conceptverkiezingsprogramma zijn onvoldoende gespecificeerd om in de analyse mee te nemen. Wel is duidelijk dat deze ongespecificeerde maatregelen per saldo het tekort verder opstuwten.

Auteur: Wim Suyker (wbc2home27@gmail.com)

Versie 18 september 2023

Inhoudsopgave

1	Inleiding en samenvatting	3
2	Overheidsuitgaven	4
3	Lasten	4
4	Overheidssaldo	5
5	Economische effecten van het verkiezingsprogramma	5

¹ In het Verenigd Koninkrijk analyseert het IFS de budgettaire en economische effecten van verkiezingsprogramma's van de grootste politieke partijen (<https://election2019.ifs.org.uk/>). Deze analyse is hier gedaan voor het verkiezingsprogramma van BBB.

6	Bijlage: Maatregelen van het verkiezingsprogramma in detail.....	6
6.1	Uitgaven	6
6.1.1	Sociale zekerheid.....	7
6.1.2	Zorg.....	7
6.1.3	Openbaar bestuur	7
6.1.4	Onderwijs	7
6.1.5	Overdrachten aan bedrijven.....	7
6.1.6	Internationale samenwerking	7
6.1.7	Veiligheid	7
6.1.8	Bereikbaarheid	7
6.1.9	Defensie.....	7
6.1.10	Klimaat en milieu.....	7
6.1.11	Overig	8
6.2	Lasten	10
6.2.1	Inkomen en arbeid	10
6.2.2	Vermogen en winst	10
6.2.3	Milieu.....	10
6.2.4	Overig	10
6.3	Aardgasbaten	11
6.4	Regelgeving	12

1 INLEIDING EN SAMENVATTING

Het conceptverkiezingsprogramma van de BoerBurgerBeweging (BBB) ² verhoogt de overheidsuitgaven per saldo met 5 mld euro en verlaagt de lasten per saldo met 2 mld euro. Ongerekend de macro-economische doorwerking, vergroot het verkiezingsprogramma daarmee het overheidstekort in 2028 met tenminste 7mld euro (0,6% bbp). Dit is een ruwe inschatting van de budgettaire effecten van het verkiezingsprogramma op basis van openbare bronnen.

Onvoldoende uitgewerkte voorstellen in het verkiezingsprogramma zijn niet in deze analyse meegenomen. ³ Het aantal onvoldoende uitgewerkte voorstellen in het verkiezingsprogramma is groot (zie tabellen 5 en 7). Soms is het ook onduidelijk of de huidige inspanning door de BBB als voldoende wordt gezien of niet.

Maatregelen met een zeer beperkt budgettair beslag zijn niet in de analyse opgenomen.⁴

Maatregelen zonder direct effect op de rijksbegroting zijn niet in de analyse opgenomen.⁵

Maatregelen met ernstige twijfels over de juridische haalbaarheid zijn niet in de analyse opgenomen.⁶

Een aantal maatregelen is niet in de analyse opgenomen omdat ze in het basispad op basis van huidig voorgenomen beleid zitten.⁷

² <https://boerbürgerbeweging.nl/fractienieuws/kandidatenlijst-en-verkiezingsprogramma-bbb/>

³ **Onvoldoende uitgewerkt** geldt onder andere voor en voor de in de tabellen 5 en 7 opgenomen maatregelen. Ook het terugdraaien van de invoering van de nieuwe pensioenwet is onvoldoende uitgewerkt (pag. 44). Dit geldt ook voor markconforme salarissen voor zorgpersoneel. (pag. 63).

⁴ **Beperkt budgettair beslag** geldt onder andere voor onderzoek naar overheidsgaranties voor verkoop woningen in nieuwbouwproject (pag. 39); afschaffing van pensioensysteem voor politieke ambtsdragers (pag. 44); financiële tegemoetkoming KNIL-weduwen (pag. 44); de voor 2024 voorgenomen aanpassing van de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) niet laten doorgaan (pag. 48) (zie voor mogelijke aanpassingen <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/kamerstukken/2023/06/29/kamerbrief-uitkomsten-vervolgonderzoek-bedrijfsopvolgingsregelingen>); onderzoek naar invoering geregistreerde schuldhulpverlening (pag. 51); onderzoek naar een derde schijf in de vennootschapsbelasting (pag. 52); onderzoek naar verbetering fiscale regelingen voor innovatie en ontwikkeling (pag. 52); onderzoek naar groeiende commerciële huisartsenketens (pag. 61); plan voor beter openbaar vervoer voor mensen met een handicap (pag. 64); investeren in een visie op toekomst agrarische en visserijsector (pag. 69); onderzoek naar de hoogte van de basisbeurs (mogelijk leidend tot verhoging) (pag.79); campagnes om schermverslaving te verminderen (pag.84); onderzoek naar vliegbelasting voor transitpassagiers (pag. 100); onderzoek naar de koppeling van de Lelylijn aan de verbinding Groningen-Bremen (pag. 102); afschaffing CO2-heffing (pag. 114) (zie voor geraamde opbrengst tabel 19.2 in <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-financien/documenten/begrotingen/2022/09/20/bijlagen-miljoenennota-2023>); uitstel

⁵ **Maatregelen zonder direct effect op de rijksbegroting** betreffen onder andere (meer) invloed pensioengerechtigden en pensioendeelnemers op beleggingsbeleid pensioenfonds (pag. 44); de BBB-verlangens over banken (pag. 55); geen bezuinigingen op de vrijwillige brandweer (pag.89)

⁶ **Maatregelen met ernstige twijfels over de juridische haalbaarheid** betreffen onder andere beperking asiel tot 15.000 personen per jaar (pag. 37); voorkomen van huisvesting van EU-arbeidsmigranten in reguliere woningen (pag. 37); tijdelijke werkvergunning (Orange Card) voor buitenlandse werknemers uit de EU (pag. 44); tijdelijke studeervergunning (Orange Card) voor buitenlandse studenten uit de EU (pag. 44); versoepeling van privacyregels (GDPR) voor productie slimme (medische) apparaten (pag. 48);

⁷ **Maatregelen die al in het basispad zijn meegenomen** betreffen onder andere compensatie slachtoffers toeslagenschandaal (pag. 51); tolvrije Westerscheldetunnel (pag.100); maximering vluchten van en naar Schiphol (pag.101);

Het conceptverkiezingsprogramma streeft naar vermindering van de regelgeving, waarvoor een aantal maatregelen zijn opgenomen. Er zijn echter ook voorstellen die de regelgeving doen toenemen (zie paragraaf 6.4).

2 OVERHEIDSUITGAVEN

Het verkiezingsprogramma van BBB vermindert de overheidsuitgaven in 2028 met 5 mld euro t.o.v. het basispad. Dit is exclusief de macro-economische doorwerking van het verkiezingsprogramma (ex-ante effecten). BBB intensiveert vooral op defensie.

Tabel 1 Effecten op de overheidsuitgaven van het verkiezingsprogramma van BBB

Netto intensiveringen in 2028 (in prijzen van 2024), ten opzichte van het basispad ex ante, mld euro	
(+) betekent intensivering; (-) betekent ombuiging	
	2028
Sociale zekerheid (totaal)	0,4
Zorg (totaal)	0,8
Openbaar bestuur (totaal)	0,0
Onderwijs (totaal)	0,0
Overdrachten aan bedrijven (totaal)	0,0
Internationale samenwerking (totaal)	0,0
Veiligheid (totaal)	0,0
Bereikbaarheid (totaal)	0,0
Defensie (totaal)	3,7
Klimaat en milieu (totaal)	0,0
Overig (totaal)	0,0
Totaal overheidsuitgaven	4,9

3 LASTEN

Het verkiezingsprogramma van BBB verlaagt de lasten van huishoudens, bedrijven en het buitenland in 2028 met 2 mld euro t.o.v. het basispad. Dit is exclusief de macro-economische doorwerking van het verkiezingsprogramma (dus uitsluitend de beleidsmatige lastenmutatie). BBB verlaagt vooral de btw op groente en fruit.

Tabel 2 Effecten op de lasten van het verkiezingsprogramma van BBB

Netto lastenverlichting in 2028 (in prijzen van 2024), ten opzichte van het basispad ex ante, mld euro	
(-) betekent lastenverlichting; (+) betekent lastenverzwaring	
	2028
Inkomen en arbeid (totaal)	-0,3
Vermogen en winst (totaal)	0,0
Milieu (totaal)	-0,5
Overig (totaal)	-1,5
Netto lastenverlichting (totaal)	-2,3

4 OVERHEIDSSALDO

Ongerekend de macro-economische doorwerking, vergroot het verkiezingsprogramma van BBB het overheidstekort in 2028 met tenminste 7 mld euro t.o.v. het basispad. Dit komt door zowel uitgavenintensiveringen als lastenverlichtingen.

Het overheidstekort in het basispad is 3,9% bbp in 2028.⁸ Het verkiezingsprogramma van BBB vergroot het tekort met 0,6% bbp tot 4,5% bbp.

Het conceptverkiezingsprogramma kent veel maatregelen die onvoldoende gespecificeerd zijn om in het effect op het overheidssaldo mee te nemen. Wel is duidelijk dat deze maatregelen vooral uitgavenintensiveringen en lastenverlichtingen zijn. De berekende toename van het overheidssaldo met 7 mld euro is dus een onderschatting.

Tabel 3 Effecten op het overheidssaldo van het verkiezingsprogramma van BBB

Netto effect op overheidssaldo in 2028 (in prijzen van 2024), ten opzichte van het basispad ex ante, mld euro	
(+) verbetering overheidssaldo (-) verslechtering overheidssaldo	
Totaal overheidsuitgaven	-4,9
Netto lastenverlichting (totaal)	-2,3
Aardgasbaten	0,0
Overheidssaldo (ex ante)	-7,2
(in % bbp)	-0,6
Overheidssaldo basispad (mld euro)	-48,7
(in % bbp)	-3,9
Overheidssaldo verkiezingsprogramma plus basispad (excl. inderdieneffecten)	-55,9
(in % bbp)	-4,5

5 ECONOMISCHE EFFECTEN VAN HET VERKIEZINGSPROGRAMMA

Het verkiezingsprogramma van BBB verhoogt de koopkracht in beperkte mate, door de verlaging van de btw op groente en fruit. Dit is zonder het effect van de afschaffing van de toeslagen in combinatie met de verhoging van de belastingvrije voet en/of invoering negatieve inkomstenbelasting. Deze maatregel is onvoldoende gespecificeerd om het effect op het overheidstekort en op de koopkracht van de diverse inkomensgroepen aan te geven. Duidelijk is wel dat afschaffing van de toeslagen zonder invoering van een negatieve inkomstenbelasting negatief zal uitwerken op de laagste inkomstengroepen, zelfs bij de voorgenomen verhoging van de belastingvrije voet.

Het verkiezingsprogramma is wat betreft de overheidsfinanciën expansief (zowel lastenverlichting als verhoging overheidsuitgaven). Het expansieve begrotingsbeleid werkt enigszins positief door op de economische groei. Uitgaande van het basispad met een blijvend oververhitte economie tot en met

⁸ Zie <https://www.cpb.nl/actualisatie-verkenning-middellange-termijn-tot-en-met-2028-augustus-2023>

2028, zal het positieve effect op de economische groei worden gedempt door het tekort aan arbeidskrachten en zal het expansieve begrotingsbeleid enig opwaarts effect hebben op de inflatie, wat het neerwaartse effect op de inflatie van de verlaging van de btw op groente en fruit zal neutraliseren.

6 BIJLAGE: MAATREGELEN VAN HET VERKIEZINGSPROGRAMMA IN DETAIL

6.1 UITGAVEN

Tabel 4 Effecten op de overheidsuitgaven van het verkiezingsprogramma van BBB

Netto intensivering in 2028 (in prijzen van 2024), ten opzichte van het basispad ex ante, mld euro	
(+) betekent intensivering; (-) betekent ombuiging	
	2028
Afschaffing kostendelersnorm (BBB_001)	0,4
Sociale zekerheid (totaal)	0,4
Verruimen toegang Wlz (VV3) (BBB_006)	0,3
Controle tandheelkundige zorg en meer fysiotherapie in basispakket (BBB_007)	0,5
Zorg (totaal)	0,8
Oprichting Ministerie van Digitalisering en Minister voor Regio's (BBB_008)	0,0
Openbaar bestuur (totaal)	0,0
Onderwijs (totaal)	0,0
Overdrachten aan bedrijven (totaal)	0,0
Internationale samenwerking (totaal)	0,0
Veiligheid (totaal)	0,0
Bereikbaarheid (totaal)	0,0
Defensie-uitgaven naar 2% bbp (BBB_003)	3,7
Defensie (totaal)	3,7
Klimaat en milieu (totaal)	0,0
Overig (totaal)	0,0
Totaal overheidsuitgaven	4,9

6.1.1 Sociale zekerheid

- BBB schaft de kostendelersnorm in de Participatiewet af. Dit is een intensivering van 0,4 mld euro. (BBB_001) ⁹

6.1.2 Zorg

- BBB verruimt de toegang tot de Wet Langdurige zorg (Wlz) door cliënten met een profiel passend bij zorgzwaartepakket VV3 ook toegang te geven. De Wlz-uitgaven nemen hierdoor toe en de Wmo-uitgaven (Wet maatschappelijke ondersteuning) af. Per saldo resulteert een intensivering van 0,3 mld euro. (BBB_006).¹⁰
- BBB breidt het basispakket in de Zorgverzekeringswet (Zvw) uit met periodieke controles voor tandheelkundige zorg en verruimt de fysiotherapie in het pakket. Dit is een intensivering van 0,5 mld euro. Het gaat deels om een verschuiving van private naar collectieve zorguitgaven. (BBB_007) ¹¹

6.1.3 Openbaar bestuur

- BBB richt een Ministerie van Digitalisering en een Ministerie voor de Regio's op. Dit is een tijdelijke intensivering van 0,2 mld euro. Er is geen budgettair effect meer in 2028 (BBB_008)¹²

6.1.4 Onderwijs

- -

6.1.5 Overdrachten aan bedrijven

- -

6.1.6 Internationale samenwerking

- -

6.1.7 Veiligheid

- -

6.1.8 Bereikbaarheid

- -

6.1.9 Defensie

- BBB verhoogt de defensie-uitgaven naar 2% bnp. Dit is een intensivering van 3,7 mld euro (BBB_003) ¹³

6.1.10 Klimaat en milieu

- -

⁹ Op basis van DENK_126 in [Keuzes in Kaart 2018-2021 | CPB.nl](https://www.cpb.nl/keuzes-in-kaart-2018-2021)

¹⁰ Op basis van SP_293 in <https://www.cpb.nl/keuzes-in-kaart-2022-2025> en rekening houdend met de recente stijging van prijzen en lonen.

¹¹ Op basis van DENK_105 in <https://www.cpb.nl/keuzes-in-kaart-2022-2025> en rekening houdend met middelen voor meer fysiotherapie en de recente stijging van prijzen en lonen. De budgettaire consequenties zijn groter als meer gedaan wordt dan alleen de periodieke controles voor tandheelkundige zorg in het basispakket te brengen.

¹² Ruwe inschatting op basis van de kosten van de ontvlechting van LNV en EZK.

¹³ Op basis van bijlages 11 en 2 van <https://www.cpb.nl/sites/default/files/omnidownload/verzamelde-bijlagen-cmev2024-MLT-17augustus2023.xlsx>

6.1.11 Overig

- -

Tabel 5 Onvoldoende gespecificeerde uitgavenmaatregelen in het verkiezingsprogramma van BBB

Netto intensiveringen in 2028 (in prijzen van 2024), ten opzichte van het basispad ex ante, mld euro	
(+) betekent intensivering; (-) betekent ombuiging	
	2028
Overdracht aan ouderen die naar een kleinere woning gaan om hun huur te bevrozen (pag. 39)	+
Huurtoeslag voor studenten in erkende studentenhuisvesting (pag. 39)	+
Uitbreiding startersleningen voor lage inkomens bij koop eerste huis. (pag,40)	+
Afschaffen toeslagen (i.c.m. verhoging belastingvrije voet en/of invoering negatieve inkomstenbelasting) (pag. 43 en 52)	-
Op termijn verhogen van sociale uitkeringen en minimumloon (pag. 44)	+
Afschaffen kinderopvangtoeslag zo snel mogelijk en invoering van een stelsel van kinderopvang met een eigen bijdrage (pag. 44)	+
Oprichting micro-kredietinstelling voor sociale schuldhulpverlening (pag. 51)	+
Intensivering bijzondere bijstand (pag. 51)	+
Sterke verlaging van het eigen risico (pag.62)	+
Vergoeding van spraakcomputers en tolken voor mensen met een communicatiebeperking (pag.64)	+
Sociale zekerheid	?
Meer verzekeringsartsen bij UWV (pag. 44)	+
Intensivering op de basiszorg (extra middelen huisartsen, langere consulten huisartsen, behoud apotheekhoudende huisarts, behoud acute zorg in de regio, verhoging budget thuiszorgdiensten, passende vergoeding mantelzorgers; pag. 58-59, 61)	+
Meer verpleeghuisplekken (pag.60)	+
Intensivering zorguitgaven door beperking rol zorgverzekeraars bij vaststelling passende zorg en vergroting rol zorgverleners (pag. 60)	+
Intensivering door afspraken van zorgverzekeraars met collectieven zorgverleners in plaats van individuele zorgverleners (pag. 60)	+
Intensivering zorg long-covid patiënten (pag,64)	+
Zorg	+
Maximering tarief zzp'ers (met reële toeslag) in overheidssector	-
Openbaar bestuur	-
Intensivering op bewegingsonderwijs op de basisschool (pag. 63)	+

Extra middelen voor basisscholen in de kleinere kernen (pag. 78)	+
Extra middelen voor avondscholen (pag. 78)	+
Extra middelen passend onderwijs (indien nodig) (pag. 79)	+
Hogere compensatie 'pechgeneratie' (studenten 2015-2022 onder leenstelsel) (pag. 79)	+
Afschaffen rente op studieschuld (pag.79)	+
Onderwijs	+
Intensivering nieuwbouw bejaardentehuizen (pag. 36)	+
Facilitering splitsen van woningen (pag. 37)	+
Overdrachten aan woningcorporaties om 30.000 woningen per jaar te bouwen (pag.38)	+
Overdrachten aan woningcorporaties voor bouw middenhuurwoningen (pag. 39)	+
Voeren van ambitieuze industriepolitiek (pag.48)	+
Subsidie voor voedselproductie dichtbij (of invoering van toeslag per kilometer om voedselproductie ver weg tegen te gaan) (pag. 69)	+
Overdrachten aan bedrijven	
Internationale samenwerking	-
Meer politiebureaus in de regio's (pag.88)	+
Veiligheid	+
Versterking buslijnen tussen kernen (pag.100)	+
Extra investeringen in fiets-, spoor- , auto- en vaarwegen (pag. 102)	+
Bereikbaarheid	+
Verhogen salarissen onderofficieren (pag. 126)	+
Defensie	+
Versnelling verduurzaming sociale huurwoningen (pag. 38)	+
Klimaat en milieu	+
Garantieregeling voor starters met lagere -en middeninkomens (premie A woningen) (pag. 38)	+
Overig	+

6.2 LASTEN

Tabel 6 Effecten op de lasten van het verkiezingsprogramma van BBB

Netto lastenverlichting in 2028 (in prijzen van 2024), ten opzichte van het basispad ex ante, mld euro	
(-) betekent lastenverlichting; (+) betekent lastenverzwaring	
	2028
Terugdraaien aanpassing leegwaarderatio (BBB_004)	-0,2
Verlaging heffings- en invorderingsrente (BBB_005)	-0,1
Inkomen en arbeid (totaal)	-0,3
Vermogen en winst (totaal)	-0,0
Behoud salderingsregeling (BBB_009)	-0,5
Milieu (totaal)	-0,5
Verlaging van btw op groente en fruit naar 0% (BBB_002)	-1,5
Overig (totaal)	-1,5
Totaal lasten	-2,3

6.2.1 Inkomen en arbeid

- BBB draait de aanpassing in 2023 van de leegwaarderatio terug. Dit is een lastenverlichting van 0,2 mld euro (BBB_004)¹⁴
- BBB verlaagt de heffings- en invorderingsrente voor niet tijdig betaalde belastingaanslagen tot de spaarrente plus 1%. Dit verlaagt de niet-belastingontvangsten met 0,1 mld euro (BBB_005)¹⁵

6.2.2 Vermogen en winst

- -

6.2.3 Milieu

- BBB houdt de salderingsregeling in stand tot tenminste 2030. Dit is een lastenverlichting voor gezinnen van 0,2 mld euro en een lastenverlichting voor bedrijven van 0,3 mld euro. (BBB_009)¹⁶

6.2.4 Overig

- BBB verlaagt de btw op groente en fruit naar 0%.¹⁷ Dit is een lastenverlichting van 1,5 mld euro. Een juridisch aandachtspunt bij deze maatregel is dat die mogelijk strijdigheden

¹⁴ Op basis van <https://www.rijksfinancien.nl/belastingplan-memorie-van-toelichting/2023/d17e5537>

¹⁵ Er is hierbij verondersteld dat deze rente 1%-punt daalt door de maatregel. De ruwe inschatting van het effect van de maatregel is op basis van

<https://www.rekenkamer.nl/onderwerpen/corona/coronarekening/coronarekening-mei-2021>

¹⁶ Op basis van SP_141 in <https://www.cpb.nl/keuzes-in-kaart-2022-2025> en rekening houdend met de recente energieprijstijging.

¹⁷ In de tekst van het coalitieakkoord van Rutte IV is opgenomen dat het kabinet gaat bezien om de btw op groente en fruit naar 0% te verlagen. Dit voornemen is echter niet opgenomen in de financiële bijlage van het akkoord en zit daardoor niet in het basispad tot en met 2028 (zie

oplevert met het fiscale neutraliteitsbeginsel, dat een ongelijke behandeling van concurrerende productgroepen die in dezelfde behoefte voorzien niet toestaat. Omdat zowel de afbakening van (samengestelde) product(groep)en als de handhaving complex is, bestaat er een aanzienlijk risico op uitvoeringsproblemen voor de Belastingdienst. (BBB_002)

Tabel 7 Onvoldoende gespecificeerde lastenmaatregelen in het verkiezingsprogramma van BBB

Netto lastenverlichting in 2028 (in prijzen van 2024), ten opzichte van het basispad ex ante, mld euro	
(-) betekent lastenverlichting; (+) betekent lastenverzwaring	
	2028
Verhoging belastingvrije voet en/of invoering negatieve inkomstenbelasting (i.c.m. afschaffing toeslagen) (pag. 43 en 52)	-
Afschaffing van niet-efficiënte fiscale regelingen (pag. 52)	+
Afschaffen boxenstelsel (alle daadwerkelijke inkomsten gezamenlijk belasten) ¹⁸	?
Fictieve inkomsten ¹⁹ niet langer belasten	-
Inkomen en arbeid	?

6.3 AARDGASBATEN

- -

<https://www.rijksoverheid.nl/regering/documenten/publicaties/2022/01/10/coalitieakkoord-omzien-naar-elkaar-vooruitkijken-naar-de-toekomst> en <https://www.cpb.nl/analyse-economische-en-budgettaire-effecten-van-het-coalitieakkoord>). Berekening op basis van PvdA_212 in <https://www.cpb.nl/keuzes-in-kaart-2022-2025> waarbij rekening is gehouden met de recente prijsstijging van groente en fruit.

¹⁸ Inkomsten uit aanmerkelijk belang (Box 2) en inkomsten uit besparingen en beleggingen (Box 3) worden momenteel minder belast dan inkomsten uit arbeid (Box 1). Het afschaffen van het boxenstelsel en het gezamenlijk belasten van alle inkomsten zal tot een relatieve belastingstijging leiden voor inkomsten uit aanmerkelijk belang en inkomsten uit besparingen en beleggingen.

¹⁹ BBB geeft niet aan wat zij onder fictieve inkomsten verstaan. Mogelijk verstaan zij woningforfait en autobijtelling hieronder.

6.4 REGELGEVING

BBB wil regels verminderen (zie links in tabel hieronder). Toch zit er in het verkiezingsprogramma ook nieuwe regelgeving. (zie rechts in tabel hieronder)

Tabel 8 Wijzigingen in regelgeving in het verkiezingsprogramma van BBB

Minder regelgeving	Nieuwe regelgeving
Versoepeling bouweisen woningen (pag. 35 en 36)	Snellere afhandeling van bezwaarprocedures woningmarkt (pag. 35)
Bevriezing regelgeving nieuwe woningen (bouwbesluit en duurzaamheidseisen) (pag. 36)	Huisvesting arbeidsmigranten in nabijheid werk en voorkomen van benutten van reguliere woningen (pag. 37)
Milieu-eisen aanpassen in het buitengebied zodat nieuwe woningen geen belemmering bieden voor omliggende agrarische bedrijven (pag. 36)	Bevorderen hergebruik vrijkomende materialen bij sloop en renovatie van woningen (pag. 38)
Versoepeling regelgeving splitsen woningen (pag. 37)	Sterkere klimaatadaptatie bij binnenstedelijke herontwikkeling (pag. 38)
Gedoogregeling permante bewoning vakantiehuizen door 60-plussers (pag. 37)	Anticyclisch investeren door woningbouwcorporaties (pag. 38)
Vereenvoudiging van de flora- en faunatoetsen (pag. 39)	Studieschuld niet laten meetellen bij hypotheekaanvraag (pag. 38)
Afschaffen 'ladder voor duurzame verstedelijking' (pag. 39)	Prioriteit aan woningbouwprojecten bij bezwaarprocedures Raad van State (pag. 39)
Versoepeling regelgeving kamerverhuur (pag. 39)	Inpassingsplannen door provincies en Rijk voor gemeenten die onvoldoende bouwen (pag. 39)
Toestaan bouwen aan randen van dorpen en steden (pag. 40)	Uniformering bouweisen (pag. 39)
Versoepeling 'Ruimte voor Ruimte' regeling (pag. 40)	Regeling voor behoud van hoogwaardige agrarische grond (pag. 40)
Toestaan van bouw extra woning voor familieleden op het erf. (pag. 40); Versoepeling van Omgevingswet om 'kangoeroewoningen' mogelijk te maken (pag. 60)	Voorrang aan lokale jongeren en ander lokaal gebonden woningzoekenden bij toewijzing woningen (pag. 40)
Toestaan van werk en stages voor kansrijke asielzoekers (pag. 44)	Beschikbaar maken van arbeidsongeschiktheidsverzekering voor iedere werknemer (pag. 44)
Verminderen van regel- en vergunningendruk bedrijfsleven (pag. 48)	Overheid huurt minder flexwerkers en zzp'ers in en meer werknemers met vast contract (pag.44)
Afschaffing verantwoordingsplicht kleinschalige zorgaanbieders (pag. 61)	Verbod op invoer van goederen die niet in Nederland geproduceerd mogen worden (pag. 47)
Terugdraaien verbod hertenkampen (pag. 69)	Verbod op doorverkopen openstaande vorderingen op burgers; vermindering recht dagvaarding door incassobureaus (pag. 51)
Afschaffen Regeling Ammoniak en Veehouderij (pag. 70)	Meer transparantie over rulings (pag. 52)
Versimpeling toetsing en controle landbouwbeleid (pag. 71)	Vermindering van het aantal labels en aantal polissen in de zorgverzekeringen (pag. 61)
Afschaffing van aanlandplicht vis (pag.71)	Overheadnorm voor zorgorganisaties (pag. 61)

Afschaffing vergunning- en verbodstelsels sportvisserij (pag. 71)	Aanwijzing van gebieden met hoogproductieve landbouwfunctie (Food2050) (pag.69)
Afschaffen diversiteitsquota bij de politie (pag. 89)	Voedselzekerheid en leefbaarheid platteland wettelijk onderdeel in planologische procedures (pag. 69)
	Verplichting om grondeigenaar te raadplegen bij opstellen gebiedsplannen (pag. 70)
	Regels voor politiek neutrale voedsel-educatie (pag.70)
	Verbod nieuwbouw windturbineparken op de Noordzee (pag. 71)
	Verbod schadelijke stoffen die niet uit het water gefilterd kunnen worden (pag.73)
	Wetgeving voor hergebruik van bij waterzuivering vrijkomende grondstoffen (pag. 74)
	Regelgeving om hergebruik van hemelwater bij nieuwbouwwoningen te stimuleren (pag.74)
	Tegengaan bebouwing winterbedden van de uiterwaarden (pag. 74)
	Scherpere normen storting vervuilde grond (pag. 74)
	Regelgeving voor voorlichting op scholen over digitale samenleving (pag. 78)
	Toevoegen van aanleren praktische vaardigheden in eindtermen eerste jaar middelbare school (pag. 79)
	Strengere eisen uitbesteding leerlingenvervoer speciaal onderwijs (pag. 79)
	Strafbaarstelling <i>deep fakes</i> . (pag.84)
	Verbod zichtbare uitingen van politieke en religieuze uitingen bij geüniformeerde diensten (pag. 89)
	Regionale verboden van bezit messen in de openbare ruimte (pag.90)
	Invoering van minimumstraffen en 'drie-keer-is-scheepsrecht' principe (pag.90)
	Verplichting bij zedenmisdrijven om mee te werken aan tbs-behandeling (pag. 90)
	Wettelijke vastlegging van onafhankelijke positie van het Juridisch Loket (pag.90)
	Regelgeving om vanuit huis 3 bomen te kunnen zien, minimale boomkroonbedekking van 30%, groene verblijfsplek op 300 meter wandelafstand (pagt.97)
	Regelgeving tegen de verdozing van kenmerkende landschappen (pag. 99)
	Alleen zonnepanelen op daken, geluidswallen en boven parkeerplekken (pag.99)

	Nationaal beleid voor betaald parkeren (pag. 102)
	Regelgeving om direct contact te hebben met ambtenaren die antwoorden kunnen geven op vragen (pag. 106)
	Invoering van Regio-toets bij nieuw beleid (pag. 106)
	Verduurzaamheidsinvesteringen door bedrijven waar elektrificatie niet haalbaar is (pag. 115)